

Назви підприємств, закладів, організацій тощо, як правило, транслітеруються або транскрибуються: *die Humboldt-Universität Berlin – Берлінський університет імені Гумбольдта, der Spiegel – Шнігель, Siemens-Schuckert-Werke – заводи «Сіменс-Шуккерт»*.

Для перекладу власних назв використовуються такі прийоми перекладу, як: транскрипція; транслітерація; калькування, транспозиція або ж поєднання цих прийомів. Вибір же прийомів перекладу залежить від мовної та культурологічної компетенції перекладача.

Список літератури

1. Альошина К.О. Способи перекладу «промовистих» імен у художній літературі (на матеріалі англійських та українських перекладів науково-фантастичних творів І.Єфремова) / К.О. Альошина // Мовні і концептуальні картини світу. – 2013. – № 46/1.

2. Влахов С. Непереводимое в переводе / С. Влахов, С. Флорин. – М.: Р. Валент, 1986. – 448 с.

3. Желуденко М.А., Сабитова А.П. Глагольные дериваты, образованные от антропонимов (на материале современного немецкого языка) / Желуденко М.А., Сабитова А.П. // Идеи. Поиски. Решения: сб. ст. X Междунар. науч. практ. конф., Минск, 23 ноября 2016 / БГУ, филологический факультет.– Часть 2.– Минск: БГУ, 2017.– С. 33-38.

*Науковий керівник: Сабітова А.П.,
викладач*

УДК 81'255.2:6:624 (043.2)

Коваленко А.В.

Національний авіаційний університет, Київ

ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ СОЦІОЛОГІЧНИХ ТЕРМІНІВ

Якості перекладів соціологічної літератури не завжди приділяється належна увага. Здійснення коректного перекладу тексту – складне завдання, що вимагає спеціального розгляду. Цінність хорошого перекладу в тому, що він адекватно передає зміст тексту, а не містить точний переклад слів і речень окремо. За перекладом власне мовних знаків завжди стоїть завдання перекладу з однієї мовної та культурної ментальності на іншу.

Про те, що в результаті вдалого перекладу може змінюватися початковий зміст тексту, кажуть люди, які вільно володіють двома мовами, так звані "білінгви". Американський письменник, виходець із Франції, Дж. Грін після самостійного перекладу однієї зі своїх книг з французької мови на англійську зазначив, що замість перекладу у нього вийшла нова книга. І це в якійсь мірі виправдано, так як для того, щоб перекласти текст на будь-

яку мову, потрібно «увійти» в іншу культуру і викласти зміст перекладного з урахуванням мовної ментальності. Адже мова і мислення нерозривно пов'язані з культурою.

Стосовно ж соціології проблема перекладу найбільш гостро постає при перекладі на іншу мову методик (анкет, тем, конструктив), а також соціологічних звітів, методичних та інших теоретичних робіт на соціологічну тематику, що містять терміни.

Аналіз текстів з соціології засвідчив, що в них функціонує чимало загальнонаукової термінології (*historical debates, ideological aspects, discipline, discussions, human*), а також термінології інших галузей гуманітарного знання (*etymology, logic, method of discovery, physics, chemistry*).

Розрізняють два способи перекладу соціологічних термінів:

1. пошук словникового відповідника, наприклад: *family* – сім'я, *consumer* – споживач; *citizen* – громадянин, *sociology* – соціологія; *life* – життя;
2. калькування, наприклад: *social cycle theory* – теорія соціального циклу, *за переваги*, *academic sociology* – академічна соціологія.

Без трансформацій, можна перекласти такі терміни: *human disease* – людська хвороба; *charitable organization* – благодійна організація.

А також перекладачі вдаються до трансформацій, наприклад: *public health problem* – проблема здоров'я суспільства, *institute member* – член закладу; *economically distressed community* – спільнота, яка переживає економічні труднощі). В окремих випадках застосовується контекстуальна заміна, наприклад *black community* – спільнота афроамериканців) [1].

Разом із тим є значна кількість власно соціологічної термінології. Ідентифікація цих мовних одиниць як соціологічних термінів відбувається такими способами:

– підставою ідентифікації слугує наявність у складі терміна слова/кореня *social*, що дозволяє виокремити такі терміни: *social phenomena, social scientists, sociological positivism, social science, sociology*;

– підставою ідентифікації мовної одиниці як соціологічного терміна слугує спеціальна література та спеціальні лексикографічні джерела: *life, value, attitude, objectivity, population, society, communication*.

Отже, ми бачимо, що при перекладі соціологічних термінів потрібно добре володіти не лише мовою перекладу, а й орієнтуватись у термінах соціологічної галузі, а також є необхідність приділяти більше уваги забезпеченню коректності перекладу в соціологічній літературі, особливо коли мова йде про переклад термінів.

Список літератури

1. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі/ В.І. Карабан. – Вінниця: Нова книга, 2001. – 303 с.

Науковий керівник: Хайдарі Н.І.,
викладач